

Sygnatura akt VIII C 3000/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 marca 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący S.S.R. Małgorzata Sosińska-Halbina

Protokolant sekr. sąd. Izabella Bors

po rozpoznaniu w dniu 29 marca 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w R.

przeciwko I. S.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3.390,40 zł (trzy tysiące trzysta dziewięćdziesiąt złotych czterdzieści groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 20 czerwca 2016 roku do dnia 29 marca 2017 roku;

2. zasądzoną w punkcie pierwszym kwotę rozkłada na trzynaście miesięcznych rat płatnych w następujący sposób:

- dwanaście rat po 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) każda rata;

- ostatnia, trzynasta rata w kwocie 390,40 zł (trzysta dziewięćdziesiąt złotych czterdzieści groszy)

płatne z góry do 20 dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, ustalając termin płatności pierwszej raty na dzień 20 kwietnia 2017 roku;

3. nie obciąża pozwanego obowiązkiem zwrotu kosztów procesu należnych powodowi.

Sygn. akt VIII C 3000/16

UZASADNIENIE

W dniu 20 czerwca 2016 roku powód - (...) Spółka Akcyjna w R., reprezentowany przez pełnomocnika będącego radcą prawnym, wytoczył przeciwko pozwanemu I. S. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 3.390,40 zł

wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 20 czerwca 2016 roku do dnia zapłaty oraz kosztami sądowymi w kwocie 43 zł i kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 2.700 zł.

W uzasadnieniu powód podniósł, że żądanie pozwu wynika z zawartej z pozwanym umowy kompleksowej sprzedaży energii elektrycznej. Na mocy zawartej umowy powód zobowiązał się do świadczenia usług, o których mowa wyżej, pozwany obowiązany był zaś do uiszczania kwot wynikających z wystawionych dokumentów księgowych. Powód wykonał świadczenie stosownie do treści umowy, na potwierdzenie czego wystawił faktury VAT. Pozwany nie dokonał zapłaty należnych powodowi kwot w wyznaczonych terminach. Na łączną wysokość zadłużenia składają się: 3.244,87 zł z tytułu kapitału oraz 145,53 zł z tytułu odsetek naliczonych od dnia następnego po dniu wymagalności kwot z poszczególnych dokumentów księgowych do dnia poprzedzającego wytoczenie powództwa.

(pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym k. 2-5)

W dniu 8 września 2016 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał w przedmiotowej sprawie nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, którym zasądził od pozwanego na rzecz powoda dochodzoną wierzytelność wraz z kosztami procesu.

(nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym k. 5v.)

Powyższy nakaz zapłaty zaskarżył w całości sprzeciwem pozwany, kwestionując dochodzoną pozewem kwotę.

(sprzeciw k. 7v.-9)

Postanowieniem z dnia 9 października 2016 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie stwierdził skuteczne wniesienie przez pozwanego sprzeciwu i utratę mocy nakazu zapłaty w całości oraz przekazał rozpoznanie przedmiotowej sprawy do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi.

(postanowienie k. 11)

W piśmie procesowym z dnia 23 grudnia 2016 roku oraz z dnia 27 stycznia 2017 roku powód podtrzymał stanowisko w sprawie wskazując, że dochodzone pozewem kwoty znajdują swoje źródło w przedłożonych do akt sprawy dokumentach księgowych.

(pismo procesowe powoda k. 14-15, k. 44-45)

Na rozprawie w dniu 29 marca 2017 roku pełnomocnik powoda nie stawił się. Pozwany uznał powództwo oraz wniósł o rozłożenie zaległości na raty i nieobciążanie go kosztami procesu.

(protokół rozprawy k. 56-58)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 15 lipca 2014 roku pozwany I. S. zawarł z powodem umowę kompleksową sprzedaży energii elektrycznej i świadczenia usługi dystrybucji dla odbiorców grupy taryfowej G oraz (...) dla domu o nr 46 położonego w miejscowości S.. Umowa została zawarta na czas nieoznaczony. W myśl zawartej umowy powód zobowiązał się do świadczenia usług w ramach prowadzonego przez siebie przedsiębiorstwa, pozwany zaś obowiązany był do zapłaty należności wynikających z dokumentów księgowych wystawionych za dostarczaną energię elektryczną.

(umowa wraz z załącznikiem k. 16-19, wniosek o zawarcie umowy k. 20-21, okoliczności bezsporne)

W dniu 8 września 2015 roku powód wystawił na pozwanego fakturę VAT nr (...), w treści której z tytułu rozliczenia zużycia energii elektrycznej w domu pozwanego za okres od dnia 26 maja 2015 roku do dnia 2 września 2015 roku, jako należność do zapłaty wskazał kwotę 3.662,46 zł, stanowiącą różnicę pomiędzy wartością faktycznie zużytej przez pozwanego energii a wartością prognozowaną. Termin płatności oznaczono w fakturze na dzień 22 września 2015 roku. Jednocześnie powód dokonał prognozy zużycia na okres od dnia 2 września 2015 roku do dnia 23 lutego 2016 roku przyjmując, że to będzie się wyrażać kwotą łączną 1.795,85 zł, w tym: 361,57 zł z tytułu blankietu nr (...) z terminem płatności do dnia 23 października 2015 roku i 358,57 zł z tytułu blankietu nr (...) z terminem płatności do dnia 23 listopada 2015 roku.

Następnie, w dniu 15 grudnia 2015 roku powód wystawił fakturę VAT nr (...), w treści której z tytułu rozliczenia zużycia energii elektrycznej w domu pozwanego za okres od dnia 2 września 2015 roku do dnia 11 grudnia 2015 roku, jako należność do zapłaty wskazał kwotę 1.847,80 zł. Jednocześnie w fakturze powód dokonał korekty prognozy z tytułu wystawionych blankietów nr (...), (...) i (...) w ten sposób, iż przewidywaną należność za okres objęty w/w blankietami określił na kwotę 1.075,71 zł. Należność do zapłaty z tytułu wystawionej faktury nr (...) wyniosła 1.127,66 zł

i obejmowała różnicę pomiędzy prognozą zużycia ujętą w blankietach nr (...) i (...) rzeczywistym zużyciem wskazanym w tej fakturze oraz odsetki naliczone od wcześniejszych faktur (33,39 zł). Termin płatności faktury został oznaczony na dzień 28 grudnia 2015 roku. W treści wystawionego dokumentu księgowego powód przypomniał ponadto o zaległości z tytułu wystawionych faktur nr (...).

(faktura k. 22, 46-49, okoliczności bezsporne)

Na poczet wskazanego w w/w dokumentach księgowych zadłużenia pozwany dokonał 3 wpłat w łącznej wysokości 2.298,78 zł, które powód zaliczył na poczet należności głównej wynikającej z faktury nr (...). W konsekwencji zadłużenie objęte tą fakturą zmniejszyło się z kwoty 3.662,46 zł do kwoty 1.363,68 zł. Pozostałej części zadłużenia, pomimo wystawionych wezwań do zapłaty, I. S. nie spłacił.

(wezwanie do zapłaty k. 24, k. 26-27, k. 28-29, zwrotne potwierdzenie odbioru k. 25, zestawienie wpłat k. 50-51, okoliczności bezsporne)

Odsetki ustawowe od niezapłaconej przez pozwanego kwoty:

- 1.363,68 zł z tytułu faktury nr (...), naliczone za okres od następnego dnia po terminie jej płatności, tj. od dnia 23 września 2015 roku do dnia 19 czerwca 2016 roku wynoszą 74,61 zł;

- 361,57 zł z tytułu blankietu nr (...), naliczone za okres od następnego dnia po terminie jego płatności, tj. od dnia 24 października 2015 roku do dnia 19 czerwca 2016 roku wynoszą 17,33 zł;

- 358,57 zł z tytułu blankietu nr (...), naliczone za okres od następnego dnia po terminie jego płatności, tj. od dnia 24 listopada 2015 roku do dnia 19 czerwca 2016 roku wynoszą 14,75 zł;

- 1.161,05 zł z tytułu faktury nr (...), naliczone za okres od następnego dnia po terminie jej płatności, tj. od dnia 29 grudnia 2015 roku do dnia 19 czerwca 2016 roku wynoszą 38,84 zł.

(kalkulator odsetkowy L., okoliczności bezsporne)

Pozwany I. S. ma 43 lata. Z zawodu jest rolnikiem. Prowadzi gospodarstwo domowe wraz z narzeczoną i dwójką dzieci w wieku 8 i 9 lat. Utrzymuje się ze sprzedaży zboża i ziemniaków, zasiłku rodzinnego w wysokości 168 zł oraz świadczeń 500+ przyznanego na każde dziecko. Przychód ze sprzedaży płodów rolnych wynosi ok. 8.000-9.000 zł miesięcznie i w zasadzie w całości przeznaczany na pokrycie kosztów związanych z działalnością rolniczą takich jak np. opłata za dzierżawę gruntu, podatek, koszt uprawy. Pozwany posiada zadłużenie w wysokości około 200.000 zł wynikające z pożyczek zaciąganych w związku z produkcją rolniczą, ma obciążenia komornicze. Zadłużenie to stara się spłacać, wcześniej zdarzało się, że dokonywał spłat po 5.000 zł, ostatnio pozwany nie dokonuje wpłat. Narzeczoną pozwanego jest bezrobotna bez prawa do zasiłku, cierpi na schorzenia trzustki. Dzieci pozwanego są pod stałą opieką lekarza pulmonologa, młodsze dziecko dodatkowo lekarza hematologa. Na leki pozwany wydaje około 350 zł miesięcznie.

(dowód z przesłuchania pozwanego k. 57)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako niesporny, bądź w oparciu o dowody z powołanych dokumentów, których prawdziwości nie kwestionowała żadna ze stron. Za podstawę ustaleń faktycznych Sąd przyjął ponadto dowód z przesłuchania pozwanego na okoliczność jego sytuacji życiowej i majątkowej.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako zasadne podlegało uwzględnieniu.

Wskazać w tym miejscu należy, że I. S. na rozprawie w całości uznał powództwo.

Zgodnie z treścią art. 213 § 2 k.p.c. Sąd jest związany uznaniem powództwa, chyba, że uznanie jest sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierza do obejścia prawa. Wobec jednak tego, że w niniejszej sprawie Sąd nie stwierdził niezgodności z prawem, czy zasadami współżycia społecznego uznania powództwa, jak również nie stwierdził, by to zmierzało do obejścia przepisów prawa, Sąd rozpoznający sprawę był związany uznaniem powództwa i uwzględnił powództwo w całości.

Niezależnie jednak od kwestii uznania powództwa, z ustaleń poczynionych w sprawie, w szczególności z przedłożonych przez stronę powodową dokumentów w postaci umowy sprzedaży energii elektrycznej oraz faktur VAT wynika, iż powództwo jest zasadne w całości, tj. w zakresie kwoty 3.390,40 zł.

Pozwany nie kwestionując istnienia zadłużenia oznaczonego w treści pozwu, na rozprawie, powołując się na swoją trudną sytuację materialną, wniósł o rozłożenie zadłużenia na raty w wysokości do 250 złotych miesięcznie.

Zgodnie z przepisem art. 320 k.p.c., w szczególnie uzasadnionych wypadkach Sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie. Przepis ten daje Sądowi możliwość orzekania o sposobie spełnienia świadczenia w sposób bardziej dogodny dla zobowiązanego, aniżeli wynikałoby to z regulacji prawa materialnego. Uprawnienie do rozłożenia zasądzonych świadczenia na raty przysługuje Sądowi w szczególnie uzasadnionych wypadkach, a więc w sytuacjach, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny czy zdrowotny spełnienie zasądzonych świadczenia byłoby dla pozwanego niemożliwe do wykonania lub w każdym razie bardzo utrudnione i narażałoby go na niepowetowane szkody. Trudności w spełnieniu świadczenia mogą być obiektywne bądź subiektywne - spowodowane działaniem samego dłużnika.

Należy podkreślić, że rozłożenie na raty należności nie eliminuje konieczności uwzględnienia żądania powoda zasądzenia na jego rzecz odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądzającego świadczenie, powoduje natomiast, że nie przysługują mu odsetki od świadczeń ratalnych za okres pomiędzy wydaniem wyroku a datą płatności poszczególnych rat (por. uchwała składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z 22 września 1970 roku, III PZP 11/70, OSNCP 1971/4/61, a także L. Stecki: Glosa do uchwały z 22 września 1970 roku, III PZP 11/70, OSPiKA 1971/11/202; por. też W. Siedlecki, w: Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz, t. I, Warszawa 1975, s. 504). Stąd też odsetki od kwoty 3.390,40 zł Sąd zasądził wyłącznie za okres od dnia 20 czerwca 2016 roku do dnia 29 marca 2017 roku, tj. do dnia wydania wyroku, nie zaś do dnia zapłaty.

W ocenie Sądu w stosunku do pozwanego zachodzi taki szczególny przypadek, o którym mowa w przepisie art. 320 k.p.c. Z jednej strony należy wskazać, że ryzyko wystąpienia okoliczności uniemożliwiających lub utrudniających wykonanie zobowiązań umownych – spłatę zadłużenia z tytułu zużytej energii elektrycznej

– obciąża pozwanego, z drugiej jednak strony należy mieć na względzie fakt, że pozwany I. S. znajduje się w trudnej sytuacji materialnej i życiowej

– pozwany wychowuje wraz z narzeczoną dwójkę małoletnich dzieci, które przewlekłe chorują, narzeczona pozwanego jest przy tym osobą bezrobotną, zmagającą się z problemami zdrowotnymi, sam pozwany zaś utrzymuje się w dużej mierze z prac na roli, które jednak, po odliczeniu kosztów, nie przynoszą większego zarobku, ponadto posiada znaczne zadłużenie, które jest egzekwowane przez komornika. Korzystając z uprawnienia wynikającego z art. 320 k.p.c., Sąd miał na celu także uchronienie pozwanego od następnego postępowania egzekucyjnego oraz naliczania kolejnych odsetek. Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należy, iż jednorazowe spełnienie zasądzonych świadczenia byłoby dla pozwanego bardzo utrudnione, o ile w ogóle byłoby możliwe.

Rozkładając zasądzone świadczenie na raty, Sąd określił dokładnie wysokość tychże rat i termin ich zapłaty. Zasądzone świadczenie zostało rozłożone

na 13 miesięcznych rat, w tym pierwsze dwanaście rat po 250 zł każda rata, zaś ostatnia trzynasta rata w wysokości 390,40 złotych, uznając że w tej wysokości I. S. będzie w stanie spłacać zadłużenie i zachowana zostanie funkcja przepisu art. 320 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.390,40 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 20 czerwca 2016 roku do dnia 29 marca 2017 roku (do dnia wyrokowania

– w związku z rozłożeniem zasądzonego świadczenia na raty).

Podkreślić przy tym należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku, gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności. Zgodnie z treścią § 2 art. 481 k.c. jeżeli strony nie umówiły się co do wysokości odsetek z tytułu opóźnienia lub też wysokość ta nie wynika ze szczególnego przepisu, to wówczas wierzycielowi należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Stosownie zaś do treści art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa.

Zasądzona kwota została rozłożona na 13 miesięcznych rat, płatnych z góry do 20-go dnia każdego miesiąca z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, a termin płatności pierwszej raty Sąd ustalił na dzień 20 kwietnia 2017 roku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., mając na uwadze szczególnie trudną sytuację życiową pozwanego, która zdaniem Sądu, oceniana przez pryzmat zasad współżycia społecznego, uzasadnia odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Zgodnie z treścią wskazanego przepisu, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W ocenie Sądu taki właśnie szczególny wypadek zachodzi w stosunku do pozwanego ze względów, o których mowa wyżej, a które przesądziły o rozłożeniu zasądzonego świadczenia na raty. Analiza sytuacji życiowej i majątkowej I. S. doprowadziła Sąd orzekający w sprawie do przekonania, że pozwany nie posiada wystarczających środków na pokrycie kosztów procesu, które zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności stron za wynik sprawy winien ponieść, jako przegrywający proces w całości.